

УДК 373.2
064

Серія «ДНЗ. Керівнику»
Заснована 2007 року

064 Цивільний захист у ДНЗ. / Л. А. Швайка, упоряд. —
Х. : Вид. група «Основа», 2018. — 159[1] с. : іл. —
(Серія «ДНЗ. Керівнику»).

ISBN 978-617-00-3227-0.

Посібник містить зразки обов'язкової документації із Цивільно-го захисту в ДНЗ, сценарій проведення Тижня безпеки дитини, конспекти занять, пам'ятки з безпеки життєдіяльності. Матеріал посібника рекомендований для використання керівникам ДНЗ, батькам, вихователям.

УДК 373.2

Навчальне видання

Цивільний захист у ДНЗ

Упорядник Швайка Людмила Анатоліївна

Головний редактор *Юрченко Н. Ф.*

Відповідальний за видання *Афанасенко Ю. М.*

Технічний редактор *Островський Є. С.*

Коректор *Журенко О. М.*

Підп. до друку 10.11.2017. Формат 60×90/16.

Папір офсет. Гарнітура Шкільна. Друк офсет.

Ум. друк. арк. 10,00. Зам. № 17-11/25-05.

ТОВ «Видавнича група «Основа»

61001 м. Харків, вул. Плеханівська, 66, тел. (057) 731-96-33

e-mail: office@osnova.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5216 від 22.09.2016 р.

Надруковано у друкарні ТОВ «ТРИАДА-ПАК»

м. Харків, пров. Сімферопольський, 6. Тел. +38(057)703-12-21

www.triada-pack.com, email: sale@triada.kharkov.ua

ISO 9001:2015 № UA228351, FАMO TRIADA LLC (065445)

ISBN 978-617-00-3227-0

© Швайка Л. А., упоряд. 2017

© ТОВ «Видавнича група «Основа», 2018

ЗМІСТ

Передмова	4
Нормативно-правове забезпечення Цивільного захисту в ДНЗ	6
Основні документи з питань Цивільного захисту в ДНЗ	8
Довгострокові документи	12
Щорічні документи	84
Інформаційно-консультативні матеріали для педагогів та батьків вихованців	128
Пам'ятки з безпеки	128
Сценарій відкриття Тижня безпеки дитини	153
Тиждень безпеки дитини — важливий етап роботи з Цивільного захисту в дошкільному навчальному закладі	155
Література	160

ПЕРЕДМОВА

Неодмінною умовою розвитку суспільства є безпека людини. Здоров'я, захищеність людини від впливу шкідливих, технічних, екологічних, природних і соціальних факторів, недоторканість і безпека є основними соціальними цінностями. Їх забезпечення визначено у Конституції України (ст. 3).

Цивільний захист — це система заходів з підготовки населення, матеріальних та культурних цінностей на території України від небезпеки, що виникає під час проведення воєнних дій, природних катаклізмів або внаслідок цих дій. Діяльність керівника дошкільного навчального закладу з питань Цивільного захисту передбачає необхідність розроблення відповідних заходів з питань Цивільного захисту із працівниками (інструкції, цільові інструктажі, навчальні тренування, евакуація тощо); навчальні заходи для дітей дошкільного віку (заняття та бесіди з ОБЖД, читання художніх творів, сюжетні ігри, дитячі малюнки, розваги, ігри-евакуації, тренувальні ігри тощо); роботу з батьками (бесіди, інструктажі, консультації, інформаційні стенди, тематичні виставки, плакати тощо). Цивільний захист — постійна і обов'язкова складова управлінської діяльності керівника дошкільного навчального закладу будь-якого типу. Забезпечення безпеки учасників навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі є нагальною проблемою сучасності, бо йдеться про життя і здоров'я дітей, їхніх батьків та працівників. Розв'язувати її необхідно комплексно, враховуючи різні напрями роботи, серед яких є цивільний захист.

Педагоги та адміністрація ДНЗ мають грамотно, системно і доступно підготувати і навчити дітей захищатись у небезпечних для життя ситуаціях. Дивізом у роботі може стати грецька народна мудрість: «Щоб правильно діяти, необхідно багато знати, а щоб знати, треба навчатись».

Навчання дітей дошкільного віку правил безпечної поведінки є складовою змісту дошкільної освіти. Саме знання, отримані в дошкільному віці, щодо безпечного і небезпечного середовища,

знання правил поведінки в надзвичайних ситуаціях допоможуть дитині захистити себе. Проведення Тижня безпеки надасть можливість педагогічним працівникам систематизувати таку роботу з дітьми дошкільного віку.

Основні напрями роботи в ДНЗ з питань Цивільного захисту

- підвищення готовності адміністрації і працівників ДНЗ до виконання покладених на них завдань у разі загрози і виникнення зброєних конфліктів
- реалізація заходів щодо захисту від надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, підготовка адміністрації і працівників до дій у надзвичайних ситуаціях
- реалізація заходів, спрямованих на попередження надзвичайних ситуацій у разі прояву тероризму, підготовка адміністрації і працівників до дій у разі загрози терористичного акту

Керівник дошкільного навчального закладу повинен забезпечити наявність нормативних документів щодо постійної готовності функціонування об'єкта в умовах надзвичайних ситуацій техногенного, природного характеру, підвищення якості навчання із Цивільного захисту та безпеки життєдіяльності і зменшення небезпечних надзвичайних ситуацій.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В ДНЗ

- «Кодекс Цивільного захисту України» від 02.10.12 № 5403-VI.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.13 № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань Цивільного захисту».
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.13 № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил Цивільного захисту».
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.13 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення дій у надзвичайних ситуаціях».
- Наказ МВС України від 29.05.14 № 523 «Про затвердження Типового положення про територіальні курси, навчально-методичні центри Цивільного захисту та безпеки життєдіяльності», зареєстрованого в Мін'юсті 13.06.14 за № 624/25401.
- Наказ МВС України від 11.09.14 № 934 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань Цивільного захисту».
- Наказ МВС України від 21.10.14 № 1112 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу з функціонального навчання у мережі навчально-методичних установ єдиної системи Цивільного захисту», зареєстрованого в Мін'юсті 05.11.14 за № 1398/26175.
- Наказ МВС України від 07.06.11 № 587 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку створення, обладнання та забезпечення функціонування консультаційних пунктів з питань Цивільного захисту при житлово-експлуатаційних організаціях та сільських (селищних) радах».

- Наказ ДСНС України від 06.06.2014 № 310 (у редакції наказу ДСНС України від 08.08.2014 № 458) «Про внесення змін до Програми загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях».
- «Організаційно-методичні вказівки з підготовки працюючого населення до дій у надзвичайних ситуаціях» (затверджені головою ДСНС України від 19.09.13).
- Наказ МОН України від 30.12.15 № 1421 «Про затвердження Положення про Функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів дій у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи державного захисту».
- Наказ Міністра МНС України від 23.04.01 № 97 «Про порядок здійснення підготовки населення на підприємствах, в установах та організаціях до дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».
- Наказ МОН України від 21.11.2016 № 1400 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів дій у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи Цивільного захисту».
- Наказ МОН України від 15.08.2016 № 974 «Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України».
- Лист МОНмолодьспорт від 19.08.11 № 1/9-635 «Щодо організації та проведення Тижня безпеки дитини в дошкільних навчальних закладах».

ОСНОВНІ ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В ДНЗ

Залежно від призначення, основні документи з Цивільного захисту в дошкільному навчальному закладі поділяються на дві групи — довгострокові та щорічні.

№ з/п	Найменування документа	Підстава
1. Довгострокові документи		
1	Наказ начальника ЦЗ про організацію і здійснення Цивільного захисту в ДНЗ	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814 «Про положення про Функціональну підсистему «Освіта і наука України» єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру»
2	План дій управління і сил у разі раптового нападу противника, у режимах повсякденної діяльності, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації, надзвичайного і особливого стану	Постанова КМУ від 10.05.94 № 299 «Про затвердження Положення про Цивільну оборону України» (розділ 2, п. 4). Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
2.1	Схема (План) управління зв'язку оповіщення і взаємодії з пояснювальною запискою	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814

№ з/п	Найменування документа	Підстава
2.2	План-календар дій органів управління і сил (у разі раптового нападу противника за сигналом «Повітряна тривога» та сигналом «Відбій повітряної тривоги» в режимах повсякденної діяльності, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації, надзвичайного і воєнного стану)	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
2.3	Карта району з позначеними на ній місцями розташування закладу, можливої техногенної, природної, екологічної небезпеки (копія з карт, паспорту ризику району)	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
2.4	План евакуації закладу в разі НС техногенного та природного характеру	Постанова КМУ від 26.07.2001 № 874 «Про вдосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів і фахівців у сфері Цивільного захисту» (п. 11). Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
2.4.1	Схема екстреного виведення дітей з приміщень ДНЗ, збору і шикуванню на майданчику для перевірки повноти проведених евакозаходів, на ___ аркушах	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
2.4.2	Договір із ЗНЗ №___ про організацію укриття і безпечного розміщення дітей і персоналу ДНЗ у разі виникнення НС техногенного і природного характеру	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
2.4.3	Схема маршруту пересування до місця безпечного розміщення	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814

№ з/п	Найменування документа	Підстава
3	Особисті плани дій (папки робочих документів) керівного складу (начальника ЦЗ, заступника начальника ЦЗ)	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
3.1	Витяг із наказу про призначення	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
3.2	Функціональні обов'язки посадової особи	Постанова КМУ від 10.05.94 № 299 «Про затвердження Положення про цивільну оборону України». Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
4	Особисті плани дій (папки робочих документів) командирів формувань	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
4.1	Витяг із наказу про призначення	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
4.2	Функціональні обов'язки командира і особового складу формування	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
4.3	Штатно-посадовий список особового складу формування	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
4.4	Відомість забезпечення формування матеріально-технічними засобами (табель до штату)	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
4.5	Схема оповіщення особового складу формування	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
4.6	План приведення формування у готовність	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
5	Перспективний план розвитку і вдосконалення Цивільного захисту	Постанова КМУ від 10.05.94 № 299. Наказ МОН України від 03.09.09 № 814

№ з/п	Найменування документа	Підстава
6	План підготовки та підвищення кваліфікації керівного складу ЦЗ закладу	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
2. Щорічні документи		
7	Наказ про стан Цивільного захисту в минулому році та основні завдання на наступний рік	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
8	План основних заходів щодо підготовки Цивільного захисту в наступному році	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
9	Розклад занять з керівним складом, особовим складом формувань і працівниками закладу (для кожної категорії окремо)	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
10	Журнал обліку занять	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
11	Документи щодо підготовки і проведення Тижня безпеки дитини	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
11.1	Наказ про підготовку та проведення Тижня безпеки дитини	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
11.2	План підготовки і проведення Тижня безпеки дитини	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
11.3	Графік проведення Тижня безпеки дитини	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
11.4	Наказ про підсумки проведення Тижня безпеки дитини	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
12	Доповідь (звіт) щодо підготовки і стану Цивільного захисту ДНЗ	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814
13	Куточки ЦЗ	Наказ МОН України від 03.09.09 № 814

Довгострокові документи

НАКАЗ (ОРІЄНТОВНИЙ)

№ _____

Про організацію роботи з Цивільного захисту у дошкільному навчальному закладі

Відповідно до вимог Кодексу Цивільного захисту України, наказу Міністерства освіти і науки України від 30.12.2015 № 1421 «Про затвердження Положення про Функціональну підсистему «Навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів дій у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи Цивільного захисту», наказу відділу освіти від _____ № _____ «_____», з метою вироблення у вихованців умінь та навичок грамотно і чітко діяти в різних надзвичайних ситуаціях для захисту свого життя і здоров'я та з метою навчання керівного та командно-начальницького складу організації і здійснення заходів із Цивільного захисту

НАКАЗУЮ:

1. Взяти до відома, що начальником Цивільного захисту дошкільного навчального закладу є завідувач _____.
2. З метою організації і ведення Цивільного захисту, організації захисту персоналу та дітей у разі виникнення надзвичайних ситуацій, підготовки з питань захисту та дій в умовах надзвичайних ситуацій, створити штаб Цивільного захисту у складі:
 - ✓ посадова особа з ЦЗ, начальник штабу ЦЗ — _____, вихователь-методист;
 - ✓ заступник посадової особи ЦЗ — _____, діловод;
 - ✓ помічник посадової особи ЦЗ — _____, інструктор з фізичної культури;
 - ✓ заступник начальника ЦЗ з евакуації — _____, учитель-логопед;
 - ✓ заступник начальника ЦЗ з матеріально-технічного забезпечення (МТЗ) — _____, завгосп ДНЗ.
3. З метою навчання персоналу дій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, а також підвищення якості навчання дітей створити дві навчальні групи:
 - № 1 — керівник групи — вихователь-методист;
 - № 2 — керівник групи — завідувач ДНЗ.